

SMJERNICE I PROTOKOLI ZA OTVARANJE I RAD ORDINACIJA
DENTALNE MEDICINE I DENTALNIH LABORATORIJA HRVATSKE
KOMORE DENTALNE MEDICINE

Svibanj 2020.

Sadržaj:

- 1. Protokol naručivanja pacijenata;**
- 2. Protokol organizacije čekaonice;**
- 3. Dopune izjava pacijenata o prihvaćanju, odnosno odbijanju pojedinog dijagnostičkog ili terapijskog postupka te ostala pravno administrativna pitanja u ordinacijama/dentalnim laboratorijima;**
- 4. Protokoli zaštite medicinskog osoblja;**
- 5. Protokoli zaštite pacijenata;**
- 6. Protokoli zaštite opreme;**
- 7. Protokoli zaštite instrumentarija;**
- 8. Protokoli sterilizacije;**
- 9. Dodatne preporuke zaštite (UV lampe itd.);**
- 10. Posebni protokoli specifični za određenu granu specijalizacije te za dentalni laboratorij;**
- 11. Edukacija dentalnog tima i pacijenata;**
- 12. Komunikacija s javnošću;**
- 13. Pristup epidemiološkim podacima vezano uz status pacijenta;**
- 14. Protokoli u dentalnom turizmu;**
- 15. Ostalo.**

1. Protokol naručivanja pacijenata

Prije dolaska u zdravstvenu ustanovu ili ordinaciju obavezan je telefonski poziv i narudžba. U telefonskom razgovoru s pacijentom potrebno je napomenuti:

- nužnost provjere putem CEZIH-a;
- nužnost dolaska u točno određeno vrijeme;
- nužnost dolaska bez pratnje, ako je to moguće;
- informaciju o ispunjavanju i potpisivanju upitnika za čiju istinitost odgovara;
- potrebi mjerenja tjelesne temperature neposredno prije dolaska;
- u slučaju da se pojave neki od simptoma koji ukazuju na COVID-19, potrebno je da se pacijent prethodno obrati telefonskih putem radi konzultacija.

Na ordinaciji ili ustanovi obavezno istaknuti natpis o nužnosti prethodne telefonske najave. Osoba koja prima poziv (administrator, asistent, doktor) postavlja pitanja koja se nalaze na **obrascu broj 1** koji je prilog ovom dokumentu.

Ako su svi odgovori negativni pacijent se naručuje na stomatološki zahvat u točno određeni termin uz uputu pacijentu da dođe u dogovoreno vrijeme bez pratnje. Ako je pratnja nužna i opravdana ista pitanja postavljaju se i pratnji.

U slučaju potvrdnog odgovora na prva tri pitanja, odgađa se zahvat i kontaktira se epidemiologa. Ako pacijent odgovara potvrdno na ostala pitanja, a negira pozitivnost na COVID19 te simptome pripisuje nekoj drugoj infekciji ili alergiji, nužno je kontaktirati nadležnog liječnika opće prakse ili tražiti od pacijenta pisanu potvrdu liječnika da se radi o drugoj vrsti bolesti. Takve pacijente u pravilu ne bi trebali primiti do smirivanja simptoma.

2. Protokol organizacije čekaonice

Zdravstveni radnici koji prvi stupaju u kontakt s pacijentom postavljaju pitanja koja se nalaze na **obrascu broj 2** koji je prilog ovom dokumentu.

Čekaonica se prozračiti i dezinficira na početku i kraju radnog vremena te nakon svakog pacijenta.

Čekaonicu je potrebno organizirati na način da u njoj u istom trenutku bude minimalan broj osoba te da su udaljeni jedni od drugih najmanje 2 metra. Ako to nije moguće organizirati jer su stolci fiksirani, dentalna asistentica će pokazati svakom pacijentu gdje da sjedne kako bi održali razmak od minimalno dva metra. Vrijeme koje pacijent provede u čekaonici treba smanjiti na najmanje moguće vremensko trajanje (T-0 do T- 10 minuta).

Na samom ulazu u čekaonicu treba postaviti dezinficijens za ruke koje pacijent dezinficira pri ulasku. Preporuka je na samom ulazu u zgradu postaviti dezinfekcijsku barijeru za cipele natopljenu dezinfekcijskim sredstvom.

Iz čekaonice je potrebno ukloniti sve časopise, tablete i ostale predmete koji će se dodirivati te na taj način prenositi kontakte s jednog na drugog pacijenta.

3. Dopune izjava pacijenata o prihvaćanju odnosno odbijanju pojedinog dijagnostičko terapijskog postupka te ostala pravno administrativna pitanja u ordinacijama

Pacijenti potpisuju uobičajen (FDI) anamnestički list koji treba dopuniti pitanjima o mogućem kontaktu s osobama zaraženim ili izloženim korona virusu, o mogućim simptomima koji se povezuju s infekcijom korona virusa te je li za osobu određena samoizolacija ili karantena. Izmjene i dopune izjave nalaze se na **obrascu broj 3** koji je prilog ovom dokumentu.

Svim osobama koje su bile izložene ili u kontaktu s korona virusom, osobe kojima je određena samoizolacija ili karantena pruža se samo zahvat prve pomoći (trepanacija, incizija, umetanje (zamjena ili uklanjanje) drena, ordiniranje antibiotika i obloga ako je potrebno) te se terapijski zahvat odgađa za najmanje tri tjedna. Pacijent mora pribaviti dvije potvrde o negativnom nalazu na korona virus prije terapijskog zahvata.

Osobe koje odbiju dati podatke ili odbiju terapiju, potpisuju izjavu o odbijanju pojedinog o odbijanju pojedinog preporučenog dijagnostičkog, odnosno terapijskog postupka.

4. Protokoli zaštite medicinskog osoblja

Preporuke se temelje na uputama izdanim od strane Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (HZJZ) <https://www.hzjz.hr/sluzba-epidemiologija-zarazne-bolesti/koronavirus-najnovije-preporuke/> Za prijem i obradu pacijenata sa sumnjom ili s potvrđenom infekcijom COVID -19 potrebno je koristiti osobna zaštitna sredstva: maska FFP2 ili FFP3, zaštitne naočale ili još bolje vizir, sterilne rukavice i zaštitna nepropusna odijela ili mantile, te nazuvice ili kaljače na obući. Potrebno je redovito prati ruke tekućom vodom i sapunom najmanje 30 sekundi uz uporabu alkoholnih dezinficijensa (70% etanol)

Potrebno je osigurati potpuno sigurno odlaganje infektivnog otpada u zatvorenim označenim kontejnerima i vrećama, očistiti i dezinficirati prostor, radne površine, instrumente i opremu prema odgovarajućem protokolu:

<https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2020/03/Ciscenje-i-dezinfekcija-prostora-u-kojimaje-boravila-osoba-pod-sumnjom-na-zarazu-COVID-19-5.3.2020..pdf>

Medicinsko osoblje za sve kategorije pacijenata ne smije imati prstenje, satove, narukvice i ostali nakit na rukama i glavi. Kosa ne smije biti raspuštena već uredna i svezana ukoliko je riječ o dugoj kosi.

Protokoli vrijede za svo osoblje koje je u kontaktu sa pacijentom.

Zdravstvena ustanova ili ordinacija dužna je osigurati obveznu zaštitnu opremu za sve djelatnike.

Preporuke zaštitne opreme:

4.1.- pacijent bez simptoma, nije bio u kontaktu, ne dovodi se u nikakvu vezu s COVID-19 virusom - postupci bez aerosola

- rukavice
- kirurška maska
- vizir
- kapa

4.2.- pacijent bez simptoma, nije bio u kontaktu, ne dovodi se u nikakvu vezu S COVID-19 virusom - postupci koji stvaraju aerosol

- rukavice
- N95 ili ffp2 maska
- vizir
- jednokratna kapa
- jednokratna kirurška pregača

4.3.- pacijent pozitivan na COVID-19 koji se mora hitno primiti zbog životne ugroze – preporučamo obavljati u kliničkim ustanovama

- rukavice preko kojih se navlače još jedne rukavice (dva para rukavica)
- ffp3 maska
- vizir
- naočale
- jednokratna kapa
- jednokratna kirurška pregača
- kaljače
- preporuka je full face maska sa filterom i zaštitni kombinezon

5. Protokoli zaštite pacijenata

Provode se kroz organizaciju naručivanja, čekanja u čekaonici te pripreme (dezinfekcije prozračivanja) ustanove ili ordinacije. Obavezna uporaba sterilnih instrumenata, te pripreme rotirajućih nastavaka prema protokolu:

Prema objavljenoj literaturi, prije postupka, pacijenti dezinficiraju usta propisanim sredstvima za dezinfekciju usta, koji djeluju na COVID-19.

Preporuka:

- Vodikov peroksid (H₂O₂) 1% (jednoprocentni vodikov peroksid) – grgljanje kroz 15 sekundi i ispiranje kroz 30 sekundi;
- Klorheksidin 0,20% otopina ispirati 60 sekundi i grgljati 15 sekundi;
- 1% providon jodid, 30 sekundi ispiranje + grgljanje.

Redovno i ispravno pranje ruku je imperativ dobre higijene te je kao i do sada potrebno prati i dezinficirati ruke između svakog pacijenta.

Nužno je kao i do sada koristiti redovito između svakog pacijenta virucidna i baktericidna sredstva za dezinfekciju površina, stolice, i nasadnih instrumenata. Strogo se pridržavati vremenskih ograničenja koja je naveo proizvođač dezinfekcijskog sredstva. Svaki pacijent mora biti prekriven jednokratnom pregačom koja se nakon zahvata baca. Ne smiju se koristiti višekratne pregače u vidu ručnika ili pamučnih zaštitnih pregača.

Stomatološka jedinica ne smije imati oštećenja u sjedećem dijelu, kompletna mora biti prekrivena lakoperivom presvlakom (tapacirung) bez vidljivih dijelova spužve ili tkanine koja lako upija aerosolne čestice. Ukoliko postoje takva oštećenja ista je nužno popraviti ili za svakog pacijenta koristiti novu presvlaku za stolicu.

Pacijenti pozitivni na COVID19 ili pod sumnjom na COVID19 naručuju se u zadnji termin u radnom danu kako bi se nakon njih mogla napraviti kompletna sterilizacija instrumenata te dezinfekcija, i prozračivanje prostora. Kod takvih pacijenata obvezna je uporaba jednokratnih navlaka za stolice koje se nakon zahvata bacaju. Pacijent mora nositi jednokratnu kiruršku pregaču te kaljače. Ukoliko je ordinacija opremljena sa sustavom dezinfekcije zraka pomoću UV lampi prostorija se nakon rada dezinficira pomoću lampe.

6. Protokoli zaštite opreme

Sve površine potrebno je propisno dezinficirati nakon svakog pacijenta prema protokolu Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo:

Upute za čišćenje prostorija:

- Prije nego što počnete s čišćenjem, stavite masku i rukavice. Izbjegavajte dodirivanje lica i očiju tijekom čišćenja;
- Držite prozore otvorenima da se prostor provjetrava i/ili uključite ventilaciju;
- Očistite pod deterdžentom te nakon toga dezinficirajte;
- Nemojte koristiti pakiranje s raspršivačem za nanošenje dezinfekcijskog sredstva jer može doći do prskanja koje mogu dalje širiti virus;
- Nakon čišćenja krpe oprati na 90 °C;
- Skinite rukavice i masku te ih stavite u plastičnu vrećicu, a zatim operite ruke sapunom i vodom;
- Sav otpad nastao tijekom čišćenja treba što je prije moguće odložiti u kante za otpad;
- Istuširajte se i presvucite odjeću odmah nakon čišćenja;
- Ostavite prozor otvoreni i/ili ventilaciju uključenom da se prostorija temeljito prozrači.

Prilikom korištenja sredstava za čišćenje važno je:

1. Pridržavati se uputa za korištenje koje je naveo proizvođač sredstva;
2. Izbjegavati kontakt sredstva s očima i kožom te držati dalje od dohvata djece;
3. Ne miješati različita sredstva za čišćenje te provjetravati prostorije u kojima se koristi sredstvo za čišćenje;
4. Za dezinfekciju kontaminiranih površina ili materijala izbjegavati uporabu raspršivača, proučiti kontaktno vrijeme te ostaviti da sredstvo djeluje sukladno uputama proizvođača.

Odabir sredstava za dezinfekciju

Dezinfekcija se izvodi registriranim dezinfekcijskim sredstvom koja djeluju na viruse prema uputama proizvođača, a Europski centar za prevenciju i kontrolu bolesti (ECDC) preporučuje sredstva na bazi slijedećih aktivnih tvari:

- Etanol (70%)
- Natrijev hipoklorit (0,05% - 0,5%)
- Glutaraldehyd (2%)
- Izopropanol (50%)
- Benzalkonijev klorid (0,05%)
- Natrijev klorit (0,23%)

7. Protokoli zaštite instrumentarija

Instrumentarij sterilizirati u autoklavu na kraju svakog radnog dana te do idućeg dana držati u autoklavu. Na početku smjene prije dolaska pacijenta instrumente složiti u za njih predviđene ladice, namijenjene plastične vrećice ili zatvorene kutije. Svi instrumenti moraju biti složeni prije početka radnog vremena. Instrumenti se ne slažu dok se primaju pacijenti.

Instrumenti ne smiju biti na otvorenom. Potrebni instrumentarij pripremiti prije početka rada na pacijentu. Ukoliko za vrijeme rada zatrebamo novi instrument potrebno je prestati raditi te asistentica tek onda otvara ladicu i dodaje novi instrument.

8. Protokoli sterilizacije

Korona virus spada u RND lipidne viruse i relativno je osjetljiv na postupke dezinfekcije i sterilizacije.

Za pripremu i sterilizaciju instrumenata može se rabiti protokol (istovjetan za prione):

http://ec.europa.eu/health/ph_risk/committees/04_scenihhr/scenihhr_opinions_en.htm

Parashos et al 2003: A cleaning protocol for rotary nickel- titanium endodontic instruments

Preporuka:

- 10 snažnih pokreta spužvom za čišćenje u 0.2 % klorheksidin otopini;
- 30 minuta namakanja u enzimatskoj otopini za čišćenje (Van Gleson otopina);
- 15 minuta ultrazvučnog čišćenja u istoj otopini;
- 20 sekundi ispiranja pod tekućom vodom;
- Početak sterilizacije u autoklavu;

Preporuka za suhi sterilizator:

- Suhe instrumenti pakirati u vrećice za suhi sterilizator ili ih odložiti u bubnjeve, metalne kutije za setove.

Dentalni instrumenti nakon dezinfekcije i sterilizacije čuvaju se zapakirani u, za to namijenjenim, plastičnim zatvorenim vrećicama.

Svi jednokratni endodontski instrumenti trebaju se odložiti u, za tu namjenu, određene spremnike te ukloniti prema protokolu za odvoz infektivnog otpada.

Preporuča se koristiti autoklav B klase zbog 3 vakumska ciklusa unutar kojih se sterilizira kompletna unutrašnjost nasadnih instrumenata.

9. Dodatne preporuke zaštite

Obzirom na dokazano djelovanje UV svijetlost protiv svih živih čestica pa tako i virusa gljivica i bakterija preporuča se u jednu od ordinacija uvesti ovaj oblik dezinfekcije prostora. Postoje dvije vrste UV lampi sa direktnim svijetlom i indirektnim.

Lampe sa direktnim svijetlom uništavaju sve štetne čestice u zraku koje dođu u kontakt sa svijetlom no isto tako mogu oštetiti i ljudske stanice te se ne preporuča biti u prostoru dok lampa radi. Također ovakve lampe mogu oštetiti i plastični namještaj.

Lampe sa indirektnim svijetlom imaju ugrađene ventilatore koji uvlače zrak unutar komore te izbacuju pročišćeni gotovo sterilni zrak. Prednost ovakvih lampi je što se može boraviti u prostoriji dok lampa radi.

Ukoliko želimo osigurati gotovo sterilni prostor za nas i naše pacijente ovo je svakako preporučena dodatna metoda zaštite.

Lampe mogu biti zidne ili pokretne.

Svi prostori (čekaonica, sanitarni čvor i ordinacija dentale medicine) može se opskrbiti UV lampama valne duljine od 254 nm za dodatnu sterilizaciju prostora. Pri tome se treba voditi računa o zaštiti materijala i tekućina osjetljivih na UV zračenje.

UV lampa za dezinfekciju i sterilizaciju koristi se samo noću kada u prostorijama nema ljudi.

Preporučuje se postaviti dezinfekcijske barijere na ulazak u ordinaciju za pacijente i zdravstvene djelatnike, uz obveznu primjenu dezinfekcijskih sredstava namijenjenih za dezinfekcijske barijere.

Preporučuje se koristiti full face maske s filterom kod sveobuhvatnih zahvata koji su dugotrajni i izazivaju velike količine aerosola.

Svakako uvesti beskontaktno mjerenje tjelesne temperature pacijentima i njihovoj pratnji.

10. Posebni protokoli za pojedinu granu specijalizacije te za dentalni laboratorij

Dječja stomatologija

S obzirom da je područjem dječje stomatologije specifično pokrivena mlađa populacija, koji su često nosioci virusa bez simptoma bolesti, potrebno je sve korake od predanamneze do terapije provoditi strogo prema uputama za liječenje pacijenata tijekom pandemije COVID-19 virusa. Potrebno je izbjegavati zahvate koji stvaraju veliku količinu aerosola (npr. turbine, UZV uređaj za uklanjanje kamenca, puster). Pacijent prije zahvata ispire usta dezinficijansom za usta. Obavezan četveroručni rad uz uporabu saugera te, u svakoj situaciji gdje je to moguće, postaviti koferdam.

Endodoncija s restaurativnom stomatologijom

Za endodontsko liječenje preporuča se uporaba gumene zaštite (rubber dam) koja smanjuje mogućnost širenja aerosola.

Zahvat treba izvesti brzo, a pojavu aerosola smanjiti na najmanju moguću mjeru. Potrebno je brzo ukloniti organski materijal, proširiti lumen korijenskog kanala koliko je potrebno te nakon aktivacijskog ispiranja uz obaveznu uporabu aspiratora napuniti korijenski kanal a kavitet opskrbiti ispunom (stakleni ionomer ili kompozit, amalgam ili drugi odgovarajući materijal).

Prednost treba dati uporabi jednokratnih endodontskih instrumenata.

Oralna medicina

Budući da pacijenti iz domene oralne medicine u velikoj većini spadaju u rizičnu populaciju (stariji bolesnici i/ili bolesnici s kroničnim bolestima) treba voditi računa o dinamici naručivanja. Zbog povoljne epidemiološke situacije više nije nužno primati samo pacijente s hitnim stanjima. U kroničnih bolesnika koji dolaze na redovite kontrolne preglede, preporučuje se povećati razmak između kontrolnih pregleda maksimalno koliko to stanje pacijenta i osnovna bolest dozvoljavaju, prema procjeni nadležnog specijalista. Sve konzultacije koje se, prema procjeni nadležnog specijalista mogu obaviti telefonom, treba obaviti na taj način. Za sve ostale aspekte skrbi, preporučuje se slijediti opće preporuke za stomatološku djelatnost.

Obiteljska stomatologija/ protetika

Preporučuje se slijediti opće preporuke za stomatološku djelatnost.

Oralna kirurgija

S obzirom na stroge protokole sterilizacije i dezinfekcije u oralnoj kirurgiji nema potrebe za izmjenama u radu sa svakodnevnim pacijentima. Pacijentima je potrebno pojedinačno pristupiti kao u poglavlju 4.

Ortodoncija

Budući da je sva ortodontska specijalistika pretežito nižim ili u iznimnim slučajevima s umjerenim rizikom, svi ortodontski postupci mogu se provoditi ukoliko se koriste zaštitna oprema i zaštitni postupci propisani za prijem i obradu pacijenata.

U praksi se predlaže što više izbjegavati aerosol, koristiti crveni kolječnik umjesto turbine. Prilikom skidanja fiksnih naprava i lijepljenja bravica koristiti odvojeno vodu i zrak na pusteru, raditi s kirurškim aspiratorom četveroručno (terapeut i dentalni asistent).

Načelno se preporučuje postupke postave i skidanja fiksnih naprava grupirati unutar jednog dana u radnom tjednu kako bi se u ostalim radnim danima provodili postupci niskog rizika.

Parodontologija

Kako je prijenos virusa uglavnom kapljično i putem aerosola, ono što se treba imati na umu jest to da se virus i do 3 sata zadržava u aerosolu te je i dalje infektivan. Potrebno je 1.1 – 1.2 sata da broj (količina) virusa padne na pola te je shodno tome preporuka da se upotreba ultrazvučnih instrumenata izbjegava ili svede na minimum i da se upotrebljavaju samo ručni instrumenti. To se također odnosi i na druge instrumente koji proizvode aerosol (turbina ili crveni kolječnik). Preporuka je da se navedeni instrumenti upotrebljavaju što manje i što kraće. Nadalje, virus se do 72 sata može detektirati na plastici i nehrđajućem čeliku, ali je najvjerojatnije da će ostati u velikom broju do 7 sati na spomenutim površinama.

Preporuke za pojedine zahvate:

Recall – da, samo ručni instrumenti;

Pregledi s mjerenjem parodontoloških parametara – da;

Hitni slučajevi, paro apscesi, NUG, NUP, perikoronitis te refraktorni parodontitis – da, samo ručni instrumenti;

Terapija periimplantitisa ili recall implantata – da, samo ručni instrumenti;

Novi pacijenti sa aktivnom parodontnom bolešću – pregled i nakon toga odluka jesu li za hitnu terapiju ili se može na kraće vrijeme odgoditi terapija;

Kirurški zahvati – mukogingivalna- jer se stvara vrlo mala količina aerosola, većina takvih zahvata može se obaviti i bez stvaranja aerosola;

Regenerativna – upitna zbog toga što je gotovo uvijek potrebno koristiti ultrazvučne instrumente, alternativa je upotreba samo ručnih instrumenata;

Resektivna – da, ako se osteoplastika i ostektomija može obaviti kiretama i dlijetima, inače je alternativa plavi kolječnik sa čeličnim svrdlom i sa što manje njegove uporabe, izbjegavati turbinu. S obzirom na navedeno načelno ograničiti samo kod operacije jednog zuba bez većih režnjeva;

Rekonstrukcija kosti – da, može se obaviti bez stvaranja aerosola;

Ugradnja implantata – da, minimalno stvaranje aerosola.

Dentalni laboratorij

- Zabraniti dolazak pacijenata u laboratorij;
- Ograničiti odlazak dentalnih tehničara u ordinaciju (samo u iznimnim slučajevima uz upotrebu zaštitne opreme);
- Organizirati primopredaju otisaka i radova u za to pripremljenom prostoru uz obavezu dezinfekcije istih;
- Utvrditi obavezu dezinfekcije otisaka u ordinaciji prije dostave u laboratorij;
- Ponoviti dezinfekciju u laboratoriju, naročito kod reparatura i radova nakon probe u ustima pacijenta;
- Obavezno koristiti zaštitne rukavice, maske i vizire;
- Utvrditi obavezu ordinacije da se laboratorij posebno obavijesti ukoliko mu se šalje bilo kakav rad medicinsko kompromitiranog pacijenta (u epidemiološkom smislu);
- Češće provjetravati radne prostorije;
- Dezinficirati radne površine, instrumente, podove, te sav potreban pribor za rad;
- Odrediti adekvatan broj zaposlenika u radnom prostoru sukladno naputcima epidemiološke službe (razmak između stolova);
- O svim ostalim potrebnim protokolima usuglasiti rad laboratorija s ordinacijama s kojima surađuju, sukladno specifičnostima ordinacije (specijalistika).

11. Edukacija dentalnog tima i pacijenta

Provođenje live webinarima s epidemiolozima.

Sve informacije za dentalni tim pružaju se na Internet stranici Komore www.hkdm.hr, Facebook stranici Komore te kroz mobilnu aplikaciju Komore.

Pacijente informirati putem stranice www.hkdm.hr; i mojstomatolog.hr;

Posebno naglasiti da su ordinacije sigurne od virusa ukoliko se svi pridržavaju navedenih protokola. Edukaciju pacijenta voditi kroz četiri točke i posebno ih naglašavati.

1. Ordinacije dentalne medicine su sterilni prostori;
2. Nužno je držati se dogovorenih termina kako bi se izbjegle gužve;
3. Ne dovođiti pratnju ukoliko nije nužna;
4. Pacijenti sa simptomima respiratornih infekcija ne smiju dolaziti u ordinacije osim kod životne ugroze.

12. Komunikacija s javnošću

Sva komunikacija s javnošću provodi se preko Komore na način da se javnost informira u javnim glasilima ili preko televizije o načinima na koji način zaštititi sebe i dentalni tim u slučaju potrebe za dentalnim zahvatom (Ad 11.).

13. Pristup epidemiološkim podacima

Pristup epidemiološkim podacima vezano uz status pacijenta reguliran je Zakonom o podacima i informacijama u zdravstvu („Narodne novine“ broj 14/19).

Nositelj ordinacije koja ima ugovorni odnos s HZZO-om

Preko sustava CEZIH uvesti obavezno pri web upitu (osig.info) informaciju da je pacijent prebolio ili boluje od zarazne bolesti, ne samo COVID19 već svih ostalih.

Isto tako inzistirati da se može na CEZIH poslati informacija da pacijent ima respiratornih poteškoća no inzistira na tretmanu. Takvi pacijenti su skloni da ukoliko im se odbije tretman odu kod drugog liječnika te moguće prešute takvu informaciju. Ovo je **PRIORITET** da se na vrijeme suzbiju ponovne infekcije.

Komunikacija između liječnika opće prakse i doktora dentalne medicine se mora poboljšati i omogućiti vidljivost i razmjena kartona putem CEZIH sustava.

Nositelj ordinacije dentalne medicine koja nema ugovorni odnos s HZZO-om

na stranici http://www.cezih.hr/certificirani_proizvodjaci_aplikacija.html

mogu se pronaći koja su programska rješenja (u ovom slučaju za djelatnost 1050000 - STOMATOLOŠKA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA (G5) uredno prošla proces provjere spremnosti spajanja na središnji dio sustava CEZIH i izravno kontaktira proizvođače takve programske podrške te izabere jednog od njih. Taj izabrani proizvođač programske podrške će pružati i potpunu podršku ordinaciji u korištenju izabranog programskog rješenja te spajanja na središnji dio sustava CEZIH;

Svaki korisnik programskog rješenja koji se spaja na središnji dio sustava CEZIH mora imati pametnu karticu HZZO-a i čitač kartica.

Da bi korisnici dobili pametnu karticu s odgovarajućim ovlastima nositelj ordinacije na stranici http://www.cezih.hr/tiskanice/20110511_Ovlast_CEZIH_PZZ_1.pdf

može pronaći obrazac Zahtjev za dodjelom/opozivom ovlaštenja za zdravstvene djelatnike koji je potrebno popuniti, ovjeriti i dostaviti na mail helpdesk@hzzo.hr .

Sva programska rješenja koja su uredno prošla proces provjere spremnosti spajanja na središnji dio sustava CEZIH uz sve druge potrebne funkcionalnosti za određenu djelatnost imaju i funkcionalnost uvida u podatke o osobama u samoizolaciji kroz sustav CEZIH.

Sve troškove preuzimanja i korištenja izabrane aplikacije nositelji ordinacije dentalne medicine koji nemaju ugovorni odnos s HZZO-om ugovaraju direktno s isporučiteljem aplikacije.

14. Protokoli u dentalnom turizmu;

Protokoli i smjernice u dentalnom turizmu jednaki su protokolima koji vrijede za rad doktora dentalne medicine na području Republike Hrvatske, uz napomenu da kada se omogući neometani prijelaz međudržavnih granica bez obavezne karantene i samoizolacije, potrebno je tražiti ispravu ili potvrdu o zdravstvenom stanju pacijenta. Potrebno je poštivati mjere Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo vezano za putovanja, prijevoz i prijem putnika te svakako obavljati zahvate u zaštitnim odijelima i izvršavati detaljnu anamnezu.

15. Ostalo

Pojavom virusa COVID-19 stvorila se specifična situacija na tržištu dentalnih usluga, a posebice kod ordinacija dentalne medicine ili klinika koje imaju pretežno strane pacijente. Komora je svjesna teškog financijskog položaja i intenzivno radi na prevladavanju i olakšavanju novonastale situacije, kako u

epidemiološkom smislu, tako i u financijskom. Svrha postojanja Komore je reguliranje profesije što ne obuhvaća samo zaštitu prava članova Komore već posebice i skrb za prava i zaštitu pacijenata te osiguravanje strukovnih protokola, kako u pogledu tehničkih uvjeta tako i u pogledu djelatnika. Svaki protokol i određena kvaliteta usluge podrazumijeva određenu razinu troška pružanja te usluge, a sami trošak rezultira i tržišnom cijenom koštanja određene usluge. Upravo iz navedenog razloga, sa svih navedenih aspekata, brinu nas, neetična oglašavanja te isticanje neetičnih popusta oglasa, koji imaju za cilj, mimo pravila o tržišnom natjecanju, privući pacijente u navedene ordinacije ili klinike, a ne pružajući im kompletne informacije o samim protokolima i skrivenim troškovima kod liječenja. Komora će iz navedenih razloga zatražiti relevantna znanstvena i strukovna mišljenja o postojanju mogućih okvira koji pružaju apsolutnu sigurnost pacijenta, a koji nisu mogući da budu osigurani po tako nisko iskazanim cijenama. Naravno, Komora će se voditi ne samo strukovnim elementima, već i elementima poreza, rada na crno te poštivanju ostalih zakonskih odredbi, propisanih aktima a koji su u nadležnosti Ministarstva zdravstva, Ministarstva rada i mirovinskog sustava, Porezne uprave i Državnog inspektorata. U slučaju utvrđivanja neetičnih popusta koji ne mogu osigurati primjereno pružanje zdravstvene usluge i primjereno dugoročno praćenje i sprječavanje mogućih komplikacija Komora će poduzeti mjere iz svoje nadležnosti, ne samo prema pravnim subjektima koji pružaju takve usluge, već i prema članovima Komore koji svjesno sudjeluju u pružanju tih usluga. O svemu ovome, javnost i članovi Komore, bit će detaljno izvješteni.

OBRAZAC 1 - PRIKUPLJANJE PODATAKA O PACIJENTU PRIJE DOLASKA U ORDINACIJU DENTALNE MEDICINE/ ZDRAVSTVENU USTANOVU/ TRGOVAČKO DRUŠTVO KOJE OBAVLJA DJELATNOST DENTALNE MEDICINE

OIB:	
IME I PREZIME:	
KONAKT TELEFON:	

1.1. UPITNIK O ZDRAVSTVENOM STANJU PACIJENTA

1. Jeste li trenutno zaraženi koronavirusom SARS-CoV-2?	DA	NE
2. Jeste li bili zaraženi koronavirusom SARS-CoV-2? *datum posljednjeg negativnog testa:	DA*	NE
3. Jeste li u posljednjih 14 dana bili bolesni? *ukoliko jeste navedite simptome koje ste imali:	DA*	NE

1.2. UPITNIK O ZDRAVSTVENOM STANJU KONTAKATA PACIJENTA

1. Jeste li u posljednjih 14 dana bili u kontaktu sa osobom zaraženom koronavirusom SARS-CoV-2?	DA	NE
2. Jeste li u posljednjih 14 dana bili u bliskom kontaktu sa osobom koja je imala povišenu tjelesnu temperaturu ili probleme sa disanjem?	DA	NE

2. UPITNIK O KRETANJU I KONTAKTIMA PACIJENTA

1. Jeste li u posljednjih 14 dana boravili izvan teritorija Republike Hrvatske? *ukoliko jeste navedite u kojim državama:	DA*	NE
--	-----	----

2. Da li vam je trenutno određena mjera samoizolacije?	DA	NE
3. Jeste li u posljednjih 14 dana bili u bliskom kontaktu s osobom koja je u posljednjih 14 dana boravila izvan teritorija Republike Hrvatske? *ukoliko jest navedite u kojim državama je boravila ta osoba:	DA*	NE
4. Jeste li u posljednjih 14 dana bili u kontaktu s osobom kojoj je određena mjera samoizolacije?	DA	NE

datum

potpis pacijenta

Obrazac 1 se ispunjava telefonskim ili elektronskim putem na dan dogovaranja termina dolaska kod doktora dentalne medicine i na dan termina dolaska.

Ukoliko pacijent dolazi s pratnjom (samo najnužniji slučajevi) pratnja ispunjava identični obrazac za pacijente.

OBRAZAC 2 – EPIDEMIOLOŠKA TRIJAŽA PACIJENTA PRI DOLASKU U ORDINACIJU DENTALNE MEDICINE/ ZDRAVSTVENU USTANOVU/ TRGOVAČKO DRUŠTVO KOJE OBAVLJA DJELATNOST DENTALNE MEDICINE

DATUM:	
VRIJEME:	
NAZIV ORDINACIJE DENTALNE MEDICINE/ ZDRAVSTVENE USTANOVE/ TRGOVAČKOG DRUŠTVA KOJE OBAVLJA DJELATNOST DENTALNE MEDICINE:	

OIB PACIJENTA:	
IME I PREZIME PACIJENTA:	

EPIDEMIOLOŠKA TRIJAŽA

BESKONTAKTNA IZMJERA TJELESNE TEMPERATURE:	
OSTALI VANJSKI SIMPTOMI:	
KAŠALJ	DA NE
CRVENILO LICA	DA NE
POTEŠKOĆE U DISANJU	DA NE
DRUGI RESPIRATORNI PROBLEMI	DA NE

potpis osobe koja je obavila trijažu

OBRAZAC 3 – IZJAVA

IME I PREZIME PACIJENTA: _____

ADRESA: _____

OIB: _____

Email: _____

M: _____

Na temelju članka 8. Zakona o zaštiti prava pacijenata („Narodne novine“ br. 169(04 i 37/08) i članka 3. Pravilnika o obrascu suglasnosti te obrascu izjave o odbijanju pojedinog dijagnostičkog, odnosno terapijskog postupka („Narodne novine“ br. 10/08) dajem slijedeću

IZJAVU

kojom:

1/ IZJAVLJUJEM DA SAM U POTPUNOSTI I NA RAZUMLJIV NAČIN:

- upoznat/a sa svim zaštitnim mjerama koje se provode u ordinaciji dentalne medicine u svrhu zaštite doktora dentalne medicine i pacijenata,
- upoznat/a i svjestan/a da unatoč svim provedenim mjerama postoji rizik moguće zaraze koronavirusom COVID-19 u ordinaciji doktora dentalne medicine i dentalnog asistenta, odnosno u laboratoriji dentalnog tehničara;
- izvijestio/la istinito i potpuno dentalni tim u ordinaciji o mom zdravstvenom stanju.

2/ POTVRĐUJEM ISTINITOST DATIH PODATAKA VEZANIH UZ PITANJA IZ OBRASCA O KORONAVIRUSU (nije mi određena mjera samoizolacije, nisam zaražen koronavirusom COVID-19)

3/ ODGOVORNO I SLOBODNOM VOLJOM, UTEMELJENOJ NA POTPUNOJ OBAVIJEŠTENOSTI O RIZIKU ZARAZE PRIHVAĆAM:

- preporučeni dijagnostički odnosno terapijski postupak i tretman za vrijeme trajanja pandemije koronavirusom COVID-19 u Republici Hrvatskoj;
- svoju punu odgovornost za rizik i posljedice od moguće zaraze koronavirusom uslijed korištenja dentalne usluge u ordinaciji.

U _____ 2020. godine

(potpis pacijenta)*

*Za malodobno dijete izjavu potpisuje zakonski zastupnik odnosno njegov skrbnik.